

DEMÀ
Josep Ramoneda

Salvador Cardús

Lliures, és a dir, discrepants

El manifest sobre la normalització lingüística en una Catalunya independent promogut pel Grup Koiné ha provocat una d'aquestes velles, recurrents i irades tempestes sobre la salut del català i el seu futur. Del manifest *Una nació sense estat, un poble sense llengua* d'*Els Marges* de 1979 fins aquí, ha quedat clar que els debats de llengua sempre tronen. I com que a més de voler ser una anàlisi de la realitat, s'escriuen i es llegeixen des d'una perspectiva ideològica i política, cada vegada, baixa la torrentada.

HE DE DIR D'ENTRADA que sóc poc entusiasta dels manifestos. Són instruments de comunicació obsolets i, com a armes de combat, poden ser fàcilment derrotats amb interpretacions malicioses. Aquest l'he signat convençut, però no sent-ne ni autor ni promotor, també en matisaria alguns punts. Així, no m'agrada com s'esmenta la immigració, tractada reiteradament en negatiu i culpabilitzant-la. ¿Es pot oblidar el rellevant i imprescindible paper positiu de tants catalans, antics immigrants, en la preservació i extensió del català? ¿No ha quedat prou clar que només amb la població autòctona de principis del segle XX la llengua catalana no hauria arribat a tenir la massa crítica que li ha permès el desenvolupament actual? També hauria parlat més del futur que del passat, accentuant el paper social del català com a llengua de cohesió i d'identificació. I, sobretot, no hauria fiat la reversió de la situació a la "presa de consciència" perquè, paradoxalment, aquesta via sempre deriva en una lògica social a la defensiva i, per tant, minoritzadora.

EN CANVI, TROBO encertats els aspectes centrals que el text denuncia: la ideologia bilingüista que encobreix un procés de substitució lingüística, eficaç per la seva perversa ingenuïtat; la precarietat de la condició del català com a llengua endògena del territori i el fet que no sigui la llengua "no marcada"; les limitacions de la immersió i encara els cofoïsmes estadístics. M'agrada, també, que s'hi defensi el multilingüisme com a riquesa, que no s'entri en les solucions legislatives i que s'obviï la qüestió de l'oficialitat de les llengües, controvertida i, a la pràctica, irrellevant. I aplaudeixo que no s'associï ni una sola vegada la llengua amb la identitat.

ENTENC EL MALESTAR de persones a qui tinc tant de respecte que m'obliguen a repensar-ho tot. Però no és acceptable que al manifest se li faci dir

XAVIER BERTRAL

.....
Acusar el manifest del Grup Koiné de supremacisme moral és una bestiesa

el que no diu. Parlar d'hegemonisme o acusar-lo de supremacisme moral perquè aspira a fer del català la llengua territorial no marcada, és a dir, perquè defensa allò que està amenaçat, és una bestiesa. Com tampoc no entenc que se'n discuteixi l'opunitat quan líders polítics i organitzacions independentistes de castellanoparlants s'han llançat a la piscina promentent dobles oficialitats quan –per la raó que sigui– els ha convingut, sense debat públic, ni expertesa, ni consens.

NO SERÀ FÀCIL mantenir la unitat del combat per la independència des de la lògica discrepància sobre què se'n voldrà fer. Però haurà de ser així. Potser hi ha qui pensa que els catalans tampoc no sabem caminar i menjar xiclet alhora. Però si la independència, per damunt de qualsevol model de societat, és una aposta per la llibertat, aquests debats –sobre el català, els models de defensa o qualsevol altre– s'han d'encarar sense por i com l'anticipació del que serà una societat veritablement plural i oberta. A mi, l'únic que em faria renunciar a la independència seria imaginar una Catalunya de pensament únic, ni que fos el meu. A més, en el futur, Catalunya no serà com volem els independentistes d'ara, sinó com aniran decidint democràticament les properes generacions. És per això que volem un país lliure, oi?